

✉ 8.000 tonna laxeldi og/eða silungseldi Arctic Sea Farm í Ísafjarðardjúpi, frummatsskýrsla

Búið til	15.5.2020 15:19:02
Höfundur	Trausti Baldursson
Sent	15.5.2020 15:18:00
Tilheyrir	 202004-0013 - 8.000 tonna laxeldi og/eða silungseldi í Ísafjarðardjúpi - beiðni um umsöng

Efni

8.000 tonna laxeldi og/eða silungseldi Arctic Sea Farm í Ísafjarðardjúpi, frummatsskýrsla

Upplýsingar

Vinnsla

Sent	15.5.2020 15:18:00	Staða	Imported
Eigandi		Tímamörk	
Skjalalykill	42-0 Umsagnir almennt		
Lykilorð			

Þátttakendur

Frá	Trausti Baldursson - NI (Trausti.Baldursson@ni.is)
Til	skipulag@skipulag.is
Cc	jon@skipulag.is

Innihald

Tilvísun í málsnr. 2020040013 (TB)

Vísað er til bréfs frá Skipulagsstofnun, dags. 2. apríl sl., þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um frummatsskýrslu um 8.000 tonna laxeldi og/eða silungseldi Arctic Sea Farm í Ísafjarðardjúpi. Beiðist er velvirðingar á því hvað það hefur dregist að svara erindinu.

Náttúrufræðistofnun hefur farið yfir framangreinda frummatsskýrslu. Stofnunin telur að í frummatsskýrslunni sé að finna nægjanlegar upplýsingar til taka ákvörðun um eða gefa álit á hvort heimila eigi laxeldi/silungseldi í sjókvíum í Ísafjarðardjúpi af þeirri stærðargráðu sem um ræðir með framandi tegundum. Stærstu áhættuþættir við laxeldi í sjó að mati Náttúrufræðistofnunar eru útbreiðsla sjúkdóma, mengun og erfðablöndun við villta laxastofna. Gerð er grein fyrir öllum þessum þáttum í frummatsskýrslunni.

Þrátt fyrir að Náttúrufræðistofnun telji að hægt sé að byggja álit Skipulagsstofnunar á frummatsskýrslunni vill stofnunin benda á nokkur atriði sem varða framangreint og hlutverk stofnunarinnar.

Um áhrif sjúkdóma segir á bls. 68: „Áhrifin eru talin verða óveruleg vegna þess að búsvæði villtra laxfiska eru fjarri eldissvæðum, en stærð villtra laxfiskastofna er talin lítil í Ísafjarðardjúpu (sjá nánar kafla 5.4.3.1.). Góð staða í sjúkdómamálum hérlendis og bólusetning eldisseiða styrkir þessa niðurstöðu.“ Það má vel vera að það tvennt sem er nefnt dragi úr líkum á að sjúkdómar berist út. Hins vegar er alls ekki hægt að fullyrða að áhrifin verði óveruleg komi til þess að sjúkdómar dreifist frá eldisfiski yfir í villtan lax í Ísafjarðardjúpi eða

öðrum landshlutum. Þó svo að sjúkdómar dreifist eingöngu til laxfiskastofna í Ísafjarðardjúpi er það alfarið mat framkvæmdaraðila að um óveruleg áhrif sé að ræða en engin rök eru færð fyrir því að áhrifin séu óveruleg, fyrir t.d. líffræðilega fjölbreytni ef tilteknir stofnar fiska mundu hverfa.

Um útbreiðslu lax af norskum uppruna segir á bls. 78: „Ný erfðarannsókn staðfestir að laxaseiði í ám á sunnanverðum Vestfjörðum er í einhverjum tilfellum a.m.k. afkvæmi strokulaxa. Það þarf að hafa huga eins og kemur fram hér að ofan að þessar ár hafa ekki verið skilgreindar sem laxveiðiár né hafa verið seld leyfi eða hlunnindi vegna laxveiði.“ Í fyrsta lagi staðfestir rannsóknin að strokulaxar geta dreift sér í íslenskri náttúru hvort sem það er í einhverjum tilfellum eða ekki. Þegar um er að ræða dreifingu á framandi tegundum í náttúru Íslands og áhrif á tilteknar náttúrulegar tegundir hefur það ekkert með málið að gera, út frá náttúruverndarsjónarmiðum, hvort ár séu laxveiðiár eða ekki og því óþarfi að hafa það í huga af þeim ástæðum. Hér virðist afstaða framkvæmdaraðila mótast meira af fjárhagslegum forsendum en öðrum og er það að mati Náttúrufræðistofnunar óábyrgt gagnvart vernd íslenskrar náttúru. Vissulega geta þeir sem nýta villta laxastofna orðið fyrir skaða, ef sjúkdómar berast í villtan lax og/eða erfðablöndun á sér stað, og er það auðvitað ein hlið á málinu og þá sérstaklega í ljósi sjálfbærrar nýtingar. Að mati Náttúrufræðistofnunar er megin ástæða þess að sjókvíældi, með framandi tegundum frjórna laxfiskastofna, er óheppilegt sú áhætta sem er tekin á því að eyðileggja villta laxfiskastofna, eyðileggja hluta af íslenskri náttúru, hvort sem það er af völdum erfðablöndunar eða sjúkdóma.

Á bls. 86 er umfjöllun um hvort það sé sannað eða ósannað af vísindamönnum að erfðablöndun muni hafa varanlegan skaða í för með sér fyrir villta laxastofna eða ekki. Náttúrufræðistofnun vill áréttta að erfðablöndunin á sér stað. Stóra spurningin er hvort það eigi yfirleitt að heimila starfsemi/laxeldi sem getur breytt villtum dýrum í íslenskri náttúru varanlega þ.m.t. langt út fyrir viðkomandi starfssvæði. Sömu starfsemi er hægt að hafa á landi þar sem líkur á neikvæðum áhrifum vegna sjúkdóma eða erfðablöndunar eru margfalt minni eða nánast engar.

Að mat Náttúrufræðistofnunar, og eins og áður hefur komið frá hjá stofnuninni, er laxeldi í sjó með framandi tegundum, frjóum laxfiskastofni af norskum uppruna, ekki í samræmi við 1. gr., 2. gr. né 9. gr. laga um náttúruvernd. Neikvæðar afleiðingar af laxeldi í sjó eru þekktar og mótvægisáðgerðir virðast ekki hafa komið í veg fyrir þær, s.s. að lax sleppi með tilheyrandi afleiðingum, þó svo að staðsetning og góður rekstur geti dregið úr neikvæðum áhrifum.

Náttúrufræðistofnun telur m.t.t. hlutverks stofnunarinnar að framangreind frummatsskýrsla geri með fullnægjandi hætti grein fyrir fyrirhugaðri framkvæmd og umhverfi og umhverfisáhrifum en Náttúrufræðistofnun leggur annað mat á áhrifin en framkvæmdaraðili sbr. hér að framan. Verði framkvæmdin heimiluð verður að tryggja, með vöktun, að hægt sé að fylgjast með og rekja til upprunans þau áhrif sem villtir laxastofnar geta orðið fyrir.

Virðingarfyllt,

Trausti Baldursson
Náttúrufræðistofnun Íslands
Icelandic Institute of Natural History
Urriðaholtsstræti 6-8
210 Garðabær
Sími/Tele: 590 0500
Email: trausti@ni.is (mailto:trausti@ni.is)

Viðhengi

image001.gif (2 KB)

image001.gif (2 KB)

